

แนวนโยบายในการพิจารณาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

๑. การจัดโครงสร้างหลักสูตรโดยกำหนดให้มีแผนการศึกษาแบบใดนั้น ควรจะได้มีการพิจารณาความพร้อมของผู้ที่จะเข้าศึกษาว่ามีความรู้หรือมีศักยภาพเพียงพอหรือไม่ เนื่องจากการจัดการศึกษาภายใต้แผนการศึกษาแต่ละแบบจะมีจุดประสงค์ที่แตกต่างกัน

๑.๑ หลักสูตรปริญญาโท แผน ก แบบ ก ๑ และหลักสูตรปริญญาเอก แบบ ๑ เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์อย่างเดียว และอาจกำหนดให้ศึกษารายวิชาเพิ่มเติม อาทิ รายวิชาสัมมนา หรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นโดยไม่นับหน่วยกิต แผนการศึกษาดังกล่าวมุ่งเน้นให้ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถทำวิจัยเป็น แบบพึ่งตนเองได้ การกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาจึงควรต้องเป็นผู้มีพื้นฐานความรู้ความสามารถและศักยภาพเพียงพอที่จะเข้าศึกษาในหลักสูตรตามแผนการศึกษาดังกล่าว เช่น เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำวิจัยและมีผลงานตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารซึ่งเป็นที่ยอมรับในสาขาวิชานั้นๆ

๑.๒ หลักสูตรปริญญาโท แผน ก แบบ ก ๒ และหลักสูตรปริญญาเอก แบบ ๒ เป็นแผนการศึกษาที่กำหนดให้ศึกษารายวิชา ควบคู่ไปกับการทำวิทยานิพนธ์ มุ่งเน้นให้ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถทำวิจัยเป็น และในขณะเดียวกันจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในศาสตร์สาขาวิชานั้นๆ ควบคู่ไปด้วย

๑.๓ หลักสูตรปริญญาโท แผน ข เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการศึกษารายวิชา โดยไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์ แต่ต้องทำการค้นคว้าอิสระที่เป็นสารนิพนธ์ มุ่งเน้นให้ผู้สำเร็จการศึกษานำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ไม่จำเป็นต้องมีประสบการณ์การทำวิจัยมากนัก ผู้สำเร็จการศึกษาเหมาะที่จะเป็นนักบริหารมากกว่านักวิจัย หากหลักสูตรใดกำหนดโครงสร้างหลักสูตรให้มีแผน ข ควรกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาในแผนดังกล่าวให้ชัดเจน เช่น เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องอย่างน้อยก็ปี เพื่อจะได้สามารถผลิตบัณฑิตได้ตรงเป้าหมายของหลักสูตร

๒. ข้อควรปฏิบัติในการดำเนินการควบคุมคุณภาพของผู้เข้าศึกษาตามแผนการศึกษาแบบกำหนดให้ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์อย่างเดียว

๒.๑ ต้องกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา และแนวทางการคัดเลือกผู้เข้าศึกษาให้ชัดเจน

๒.๒ ต้องกำหนดกลไกในการประเมินความรู้ความสามารถทางวิชาการของผู้เรียน เช่น มีการจัดสอบประเมินความรู้ นักศึกษาปริญญาโทที่ศึกษาตาม แผน ก แบบ ก ๑

๒.๓ มีการกำหนดแนวทางในการกระตุ้นหรือกำหนดให้นักศึกษาที่เรียนตามแผนการศึกษาดังกล่าวได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการอื่นๆ นอกเหนือจากการทำวิจัยเพื่อเป็นการควบคุมคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา อาทิ การให้มีส่วนร่วมในการสัมมนา

๒.๔ ควรมีกระบวนการในการติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการวิจัยของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง และเป็นรูปธรรม เพื่อเร่งรัดให้นักศึกษาที่ศึกษาตามแผนการศึกษาดังกล่าวสำเร็จการศึกษาโดยเร็ว

๓. แนวทางการเขียนวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และการพัฒนาผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

สำหรับหลักสูตรปริญญาเอก ที่จัดแผนการศึกษาทั้งแบบ ๑ และแบบ ๒ และหลักสูตรปริญญาโท ที่จัดแผนการศึกษาทั้งแผน ก แบบ ก๑ และแผน ก แบบ ก๒ ควบคู่กัน จะต้องเขียนวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และการพัฒนาผลการเรียนรู้แยกตามแผนการศึกษาให้มีความแตกต่างกัน เนื่องจากแผนการศึกษาแบบ ๑ และแผน ก แบบ ก๑ รูปแบบการเรียนการสอนจะเป็นการสอนระหว่างอาจารย์และนักศึกษาเป็นรายบุคคล มีลักษณะเป็นการเรียนแบบนำตนเอง (self-directed learning) การพัฒนาผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนา และกลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ในแต่ละด้านย่อมต้องแตกต่างกับการเรียนการสอนแบบชั้นเรียน

๔. การกำหนดหมวดวิชาในโครงสร้างหลักสูตร ให้ประกอบด้วยหมวดวิชาต่างๆ ดังนี้

๔.๑ **หมวดวิชาแกน** หมายถึง กลุ่มของรายวิชาที่คณะจัดขึ้นเพื่อให้หลักสูตรต่างๆ เรียนร่วมกัน หรือกลุ่มของรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดให้วิชาเอกต่างๆ เรียนร่วมกัน การกำหนดหมวดวิชาแกนในโครงสร้างหลักสูตรขึ้นอยู่กับความต้องการของแต่ละหลักสูตร ไม่จำเป็นที่ทุกหลักสูตรต้องกำหนดให้มีหมวดวิชาดังกล่าว

๔.๒ **หมวดวิชาบังคับ** หมายถึง รายวิชาที่เป็นเนื้อหาสำคัญของหลักสูตรและกำหนดให้นักศึกษาในหลักสูตรต้องศึกษาให้ครบทุกรายวิชา เพื่อขอรับปริญญาของหลักสูตรนั้นๆ โดยจะต้องกำหนดรายวิชาให้สัมพันธ์กับจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในโครงสร้างหลักสูตร ไม่ใช่กำหนดรายวิชาเกินจำนวนหน่วยกิตในโครงสร้างหลักสูตรและเปิดโอกาสให้นักศึกษาเลือกศึกษา

๔.๓ **หมวดวิชาเลือก** หมายถึง รายวิชาทั่วไปที่นักศึกษาสามารถเลือกลงทะเบียนเรียนได้เสรีตามความสนใจและตามที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรหรืออาจารย์ที่ปรึกษาเห็นสมควร เพื่อประโยชน์ในการทำวิจัย หรือเพื่อเสริมสร้างโลกทัศน์ทางวิชาการและ/หรือส่วนตัว ซึ่งรวมถึงเป็นรายวิชาที่เปิดสอนโดยหลักสูตรอื่น หรือภาควิชาอื่น หรือคณะอื่น

๔.๔ **วิทยานิพนธ์** หมายถึง บทวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเรียบเรียงจากการยกเอาหัวข้อเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ได้รับอนุมัติให้ทำการวิจัย จนกระทั่งได้ผลครบถ้วนตามกระบวนการแล้วนำมาพรรณนาและวิเคราะห์อย่างเป็นระบบจนเสร็จสมบูรณ์ตามข้อกำหนด เพื่อขออนุมัติปริญญา

๔.๕ **สารนิพนธ์** หมายถึง การจัดทำรายงานการศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นรายบุคคล เพื่อให้ นักศึกษามีความสามารถสังเคราะห์งานวิจัยและสามารถเลือกนำผลงานวิจัยหรือความรู้ที่ได้จากผลงานวิจัย มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของตนเองได้อย่างเหมาะสม โดยการนำเอาทฤษฎีหรือความรู้ที่ได้จากงานวิจัยมาผสมผสานเพื่อพัฒนาจนเกิดผลสำเร็จแล้วเขียนเป็นรายงานในลักษณะการให้ความคิดริเริ่ม

กรณีหลักสูตรใดมีความจำเป็นที่ต้องปรับพื้นฐานความรู้ของผู้เข้าศึกษา เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับผู้เข้าศึกษาก่อนศึกษาเนื้อหารายวิชาของหลักสูตร สามารถกำหนดให้มีหมวดวิชาปรับพื้นฐานในโครงสร้างหลักสูตร โดยรายวิชาปรับพื้นฐานควรมีลักษณะเป็นรายวิชาที่มีเนื้อหาทั่วไป มิใช่เป็นเนื้อหาเฉพาะของหลักสูตร ทั้งนี้หลักสูตรจะต้องระบุเงื่อนไขของผู้ที่จะต้องศึกษารายวิชาในหมวดวิชาดังกล่าว รวมถึงวิธีการประเมินผลให้ชัดเจน

๕. หลักการออกแบบหลักสูตรโดยทั่วไป จะต้องมีการบรรจุรายวิชาที่บ่งบอกความเป็นศาสตร์สาขาวิชานั้นๆ อย่างชัดเจนในหมวดวิชาบังคับ และจำนวนหน่วยกิตในหมวดวิชาบังคับควรมากกว่าหมวดวิชาเลือก กรณีหลักสูตรกำหนดโครงสร้างหลักสูตรให้มีหมวดวิชาแกน จำนวนหน่วยกิตในหมวดวิชาแกนควรน้อยกว่าหมวดวิชาบังคับ นอกจากนี้ในการจัดโครงสร้างหลักสูตรปริญญาเอก ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ต้องแสดงความเชี่ยวชาญอย่างลุ่มลึกในศาสตร์สาขานั้นๆ ไม่ควรจัดโครงสร้างหลักสูตรแยกเป็นหลายวิชาเอก

๖. กรณีหลักสูตรปริญญาโท และปริญญาเอก สาขาวิชาเดียวกัน และกำหนดแผนการศึกษาแบบศึกษารายวิชา ควบคู่กับการทำวิทยานิพนธ์ การกำหนดรายวิชาในโครงสร้างหลักสูตรจะต้องไม่มีการใช้รายวิชาซ้ำกันตามแนวทาง ดังนี้

๖.๑ รายวิชาบังคับในหลักสูตรปริญญาโท ต้องไม่ปรากฏว่าเป็นรายวิชาบังคับ หรือเป็นรายวิชาเลือกในโครงสร้างหลักสูตรปริญญาเอกสำหรับผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโทแล้วศึกษาต่อปริญญาเอก แต่สามารถเป็นรายวิชาบังคับในโครงสร้างหลักสูตรปริญญาเอกสำหรับผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรีแล้วศึกษาต่อปริญญาเอกได้

๖.๒ รายวิชาเลือกในหลักสูตรปริญญาโท ต้องไม่ปรากฏว่าเป็นรายวิชาบังคับในโครงสร้างหลักสูตรปริญญาเอกทั้งกรณีผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโทแล้วศึกษาต่อปริญญาเอก และผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรีแล้วศึกษาต่อปริญญาเอก แต่สามารถเป็นรายวิชาเลือกได้

เหตุผลที่ต้องกำหนดรายวิชาในหลักสูตรปริญญาโทและปริญญาเอกสาขาวิชาเดียวกันให้มีความแตกต่างกัน เนื่องจากหลักสูตรปริญญาโทกับหลักสูตรปริญญาเอก เป็นคนละหลักสูตร ดังนั้นหลักสูตรปริญญาเอกจึงจำเป็นต้องมีรายวิชาที่แสดงความลุ่มลึกในศาสตร์สาขานั้นๆ ที่แตกต่างจากหลักสูตรปริญญาโทในศาสตร์สาขาวิชาเดียวกันอย่างชัดเจน หากไม่มีรายวิชาที่แตกต่างควรพิจารณาเปิดหลักสูตรปริญญาเอกเฉพาะแบบ ๑ ซึ่งเป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์อย่างเดียว

๗. ควรกำหนดรายวิชาวิทยาระเบียบวิธีวิจัยไว้ในหมวดวิชาบังคับของหลักสูตรปริญญาโท และหลักสูตรปริญญาเอก สำหรับกลุ่มผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรีแล้วเข้าศึกษาต่อปริญญาเอก เพื่อให้นักศึกษาจะได้รับความรู้ที่เป็นพื้นฐานสำหรับการทำวิจัยในหลักสูตร

๘. จำนวนรายวิชาในหมวดวิชาเลือก ต้องมีรายวิชาแสดงไว้ในโครงสร้างหลักสูตร เกินกว่าจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดให้นักศึกษาเลือกเรียน

๙. คำอธิบายรายวิชาในหมวดวิชาบังคับ ควรระบุเรื่องคุณธรรม จริยธรรมไว้ในรายวิชาที่เกี่ยวข้องด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒

๑๐. หลักการเขียนคำอธิบายรายวิชา

๑๐.๑ เขียนเป็นวลี ไม่ต้องเขียนเป็นประโยค

๑๐.๒ เขียนให้กระชับ มีเฉพาะเนื้อสาระสำคัญ ไม่ต้องมีคำเกริ่นนำ เช่น วิชานี้บรรยายถึง เนื้อหาวิชาครอบคลุม วิชานี้ศึกษาเกี่ยวกับ ไม่ต้องยกตัวอย่างหรือขยายความ ไม่ต้องระบุคำว่า “เช่น” “ได้แก่” ไม่ต้องมีส่วนของกระบวนการหรือวิธีการจัดการเรียนการสอน

๑๐.๓ คำอธิบายรายวิชาภาษาไทยไม่ต้องใช้เครื่องหมายวรรคตอน ไม่มีคำภาษาอังกฤษแทรก สำหรับศัพท์บัญญัติทางวิชาการต่างๆ ที่แปลมาจากภาษาต่างประเทศ ให้ใช้ตามศัพท์บัญญัติฉบับล่าสุดของราชบัณฑิตยสถาน หรือตามประมวลศัพท์บัญญัติที่ยอมรับในสาขานั้นๆ และอ้างอิงได้ หากไม่มีศัพท์บัญญัติให้เขียนคำไทยทับศัพท์ให้ถูกต้องตามหลักการทับศัพท์ที่ราชบัณฑิตยสถานกำหนด

๑๐.๔ คำอธิบายรายวิชาภาษาไทยและภาษาอังกฤษต้องมีความสอดคล้องกัน โดยต้องแปลให้ตรงกัน ไม่ใช้การแปลโดยการเรียงเรียงภาษาให้เกิดความสละสลวย

๑๐.๕ คำอธิบายรายวิชาภาษาอังกฤษ ให้ขึ้นต้นอักษรแรกของคำอธิบายรายวิชาด้วยตัวพิมพ์ใหญ่นอกนั้นให้ใช้ตัวพิมพ์เล็ก ยกเว้นชื่อเฉพาะ วลีที่มีเนื้อหาเดียวกันหรือสัมพันธ์กัน ในกลุ่มเนื้อหาเดียวกัน ให้คั่นด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) เมื่อหมดกลุ่มเนื้อหานั้นให้คั่นด้วยเครื่องหมายอัฒภาค (;) สลับกันไป จบคำอธิบายรายวิชาไม่ต้องมีเครื่องหมายมหัพภาค (.)

ตัวอย่างการเขียนคำอธิบายรายวิชา

หน่วยกิต (บรรยาย-ปฏิบัติ-ศึกษาด้วยตนเอง)

ครสว ๕๐๒ วิทยาระเบียบวิธีวิจัย

๒ (๒-๐-๔)

SIRE 502 Research Methodology

วิทยาระเบียบวิธีวิจัยและรูปแบบการวิจัยประเภทต่างๆ การวิจัยเชิงสังเกต การวิจัยเชิงทดลอง การวิจัยเชิงคุณภาพ การประยุกต์กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการออกแบบงานวิจัย การกำหนดคำถามและสมมติฐานการวิจัย การพัฒนาข้อเสนอการวิจัย เทคนิคการรวบรวมข้อมูล การจัดการและวิเคราะห์ข้อมูล การอ่านบทความวิจัยทางวิทยาศาสตร์วรรณกรรมโดยการค้นหาผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และแหล่งที่มาของข้อมูลในวิทยาศาสตร์การแพทย์

Research methodology and types of research; observational, experimental, qualitative researches; applications of scientific process in research design; formulation of research

questions and hypotheses; research proposal development; technique of data collection, data management and analysis; critical reading of scientific research articles using literature search through electronic equipment and information sources in medical sciences